

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 12.

Luni, 24. Martie

1847.

ТЪРГЪЛ ОКНЕІ.

Отъла аре невое де петречері прекъм тръпъла де хаіне, прекъм окіі сеі де лъміпъ ші сѣлетъла сеѣ де плъчере.

Еі віне! Еѣ ам хотърѣт съ петрек кътева зіле до търгъла Окнеі. Nime нѣмі поте дшпѣта: аста а атърпат дела воінда теа, къчі, тревѣе съ щіці, еѣ ам о воіндъ фоарте чѣдатеъ: пълъ че нѣ воіѣ воі нѣ тѣ пѣіѣ ла масъ такар съ щіѣ къ се рѣчеше сѣпа; пълъ че нѣ воіѣ воі нѣ кълт, такар съ щіѣ к' оіѣ къпѣта къпънеме лѣі Ліст; пълъ че нѣ воіѣ воі нѣ іѣбекъ такар съ тѣ іѣбіаскъ тоте дамеле челе фрѣмоѣе.

Дар, спънецімі, фостаціі ла Търгъла Окнеі? — Дакъ нѣ, еѣ въ дндеміѣ съ мерѣеці; дакъ дін протівъ аді фост, въ дндеміа съ маі мерѣеці ші нѣ веці оі къці.

Нѣ въ сѣѣтѣескъ съ візітаціі кіар гроніле Окнеі де тнде се скоате сареа, къчі де ші м'ам днкредіада дін есперіендъ къ тѣлці дін Дв. аведі інімъ де геадъ ші сѣнде де лімонадъ — ла чеаа че се атіпѣе де компѣтіміре, інтерес пѣвлік, ші алтеле, — дар тотъші нѣ воіескъ съ факън таблоѣ де зрсіта крїміналіцілор, къчі сѣлт окішорі, каре н'ар тревѣі нѣмаі пентрѣ а-тѣта съ плъбгъ, ші ініміоаре каре ар тревѣі пентрѣ алт чева съ батъ.

Мѣлці 'мі аѣ спѣс къ еѣ сѣатън а оі зп місантроп, ші еѣ маі къ ам крезѣт'о: релеле лѣмеі аѣ пѣтѣт съ тѣ десѣсте де лѣме; тѣлте нѣмі плак; пентрѣ тѣлте хѣлескъ, къ кът пентрѣ маі тѣлте воескъ съ тѣ арѣт оілантроп. Де ачѣеа, акъм маі тѣлт нѣ зік декът въ роу не воі чеі че прівіегеді сѣртеа крїміналіцілор, съ між-лочіці аі трѣта маі оменѣе. Е десѣла ка зп віноват съ оіе осъндіт де крїмѣла сеѣ ші де аспрїмеа лецілор, дар нѣ ші де рѣзтатеа оаменілор. Пентрѣ сѣлетъла сеѣ о хранъ чева маі вѣнішоарѣ, пентрѣ тѣ-дѣлареле сале о хаіпъ чева маі днгрїжітѣ, еатъ тот чеі трѣѣе.

Спънѣ къ одініоарѣ о рѣндзнікъ сѣѣ скъпат не гроапа Окнеі, ші ар оі къзѣт не враделе зпѣі осъндіт, кареле 'і ар оі сѣѣѣт зрѣѣторѣла къптек:

„Спънемі, драгъ рѣндзнікъ,
Тотъ лѣчеше сѣѣтѣла соаре?
Стеаоа теа дін чер нѣ нікъ?
Кърѣе апа ла ісвоаре?”

Спънемі аі възѣт вр'о даѣ
Не Гафїда теа іѣвїтѣ,
Пѣ а теа матъ, пѣ ал меѣ татъ
Ші дѣтѣрава теа дорїтѣ?”

Есте чїнева не лѣме
Съ гѣндіаскъ л' а теа соартъ;

Поменице аа меѣ нѣме
Оменіреа чеа дешартъ?

Мі аі адѣс вр'о весте вѣпъ;
Дімі презічі тѣ врези віне?
Къчі, ваі міе! де о лѣпъ
Моартеа кемѣ ші нѣ маі віне. . шчл.

Дар съ лѣсъм фантастагоріеа драмеі.

Въ коворіді де вале дп тѣргѣ, внде поетѣл — дак' ар фі врезнѣл — адоарте дп весела тѣртѣрѣ а Тротѣшѣлѣ; внде фрѣтѣседа фемеілор деспѣгѣбѣще не патѣрѣ де міі де алте слѣженіі че пот съ фіе дп Молдова, внде сімпліатеа се дпгѣлѣ къ елеганца; внде modestiea се дптрече къ невіновѣдіеа; внде пріетешѣл се дпгѣлѣще къ аморѣл, ші внде чінева дпгѣлѣще ачеа че нѣ ащеантѣ.

Аколо веді гѣсі фраді ші пріетені; аколо веді петрече зіле ферічіте жѣкѣнд ла валѣрі фѣр' а ші а жѣка, тѣпкѣнд фѣр' а въ фі фоате, дпаморѣндѣвѣ фѣр' а фі дпамораді, ші dorind ачеа че п'ар треѣві съ doridі.

Аколо нѣ веді дпгѣлні етікета каре с'а лѣдіт де пріп орашеле челе маі марі а Европеі пѣлѣ ші пріп тѣргѣшоареле челор маі мічі провиндіі а Молдовеі. Датееле, фѣрѣ а фі стрейне де естетікѣ, нѣ аѣ претендііле капрідіоасе а дешѣртѣчівнеі ка не аіѣреа. Нѣ те дптреабѣ де аі воеріе саѣ де ешті дп слѣжѣвѣ петрѣ ка съ фіі дп содіетатеа лор; нічі дакѣ аі фрак ші тѣлѣші алѣе петрѣ ка съ іптрі дп контроданѣ. Асеміне меріте ші дрітѣрі че не ла Фокшані тревѣіе съ ле аіѣвѣ чі нева неапѣрат, дп тѣргѣл Окпеі сълт рідікѣлѣсе. Аколо мерітѣл персонал е маі віне хѣрѣзіт фіеѣше-кѣрѣіа декѣт ла о іп-

стандіе жѣдекѣторѣаскѣ внде се чер челе маі адесеорі формалітѣді петревѣпчоасе.

Дар че фак! Вѣд къ ам фѣкѣт о еле. діе поетікѣ фѣрѣ съ прінд де весте къ скрііѣ дп прозѣ. Поате алдіі воеск съ шіе ші алт чеѣа деспре тѣргѣл ачест ферічіт. Шіѣ къ вп деографѣтѣ ва дптреѣа, кѣм стѣ тѣргѣл ачеста дптре тѣндіі Карпаділор; шіѣ къ вп мінералогѣтѣ ва дптреѣа, че фел де саре есте ла окѣл ші че фел де піетре не талѣл Тротѣшѣлѣ; дар аша прекѣм еѣ нѣ ам кѣподііпѣчѣ нічі де деографіе, нічі де мінералодіе, нічі де математікѣ, ле рѣспѣнд къ нѣ ле пот да лѣтѣріре дпайте де а'мі да лекціі.

Шіѣ къ поате съ маі фіе вп літерат каре съ тѣ критіче де алеѣереа съжѣтѣлѣі, кѣрѣіа дп даѣ тоатѣ дрептатеа фѣр' а тѣ пѣтеа десвініі. Дар ам вп кѣѣнт: декѣт съ м' апѣк съ пѣлпг лѣкѣрѣрі вредніче де рѣс; декѣт съ дескріі воіажѣрі не каре нѣ лѣам фѣкѣт нічі одатѣ; декѣт съ дескріі ресѣоасе кѣнд веаѣ кафе; декѣт съ фак тѣѣлѣрі де фѣртѣлѣ ші де сѣѣртареа корѣѣіеі шезѣнд дп касѣ статорнікѣ, маі віне воіѣ фаче ачеа че воеск, кѣчі пѣмаі кѣнд воеск сълт ші скріітор, ші астор, ші салахор, ші поет ші орі ші че; іар кѣнд нѣ, дпмі трек вреѣтеа кѣпѣтѣнд, рѣжѣнд, глѣмнд, шезѣнд, тѣпкѣнд, dormind, вісѣнд шчл. Лас алтора съ кѣпте фаптеле стрѣтѣшілор, прогреселе веакѣлѣі, ші еѣ воіѣ рѣѣе.

Дар съ віѣ ла съжѣтѣл меѣ.

Ка съ дпдеплінеск тѣтѣ даторіа вѣіі скріітор негѣндітор, аші гѣсі тѣлте де зіс: аші арѣта кѣм се скалѣдѣ оаменіі дп Тротѣш; аші дескріе кѣрѣереа вндѣлѣсѣ а ачестѣі рѣѣ; аші пѣшѣра піетріле челе

марі ші челе маї мічі каре ресар не лъпгъ ачест рѣѣ ка флориле не лъпгъ алте пѣрае. Дар петречереа теа не локѣрїле ачесте а фост еарна, кънд чїнева е сіліт съ се окъне де vizite, де валѣрї, де seripade, де петречерї шї де кънощїнда челор че трѣск дн тѣргѣл ачеста. Соціетатеа аїче се дппарте дн треї класе: повїлі, шаѣгѣї шї негѣдїторї. Де аш вої аш фаче шї маї тѣлте класе; аш деосевї жїдовїї дїн крещїні, дїганїї дїн гречї, сѣрвїї дїн ромѣнї, воерїї чеї маї тѣрїшорї дїн чеї маї тѣрѣнцѣї; дар дпї вїне маї вшор съ зїк де треї класе цепенале. Окъпадіеа чеа маї дпсетпатъ а окпенїлор есте сарае: внїї о тае шї внїї о спекѣлеазъ.

Катарара есте ка зп порт ал негодѣлвї шї катарашѣл ка зп ацент шї патрон ал Окпенїлор. Соког къ е де прїсос съ вѣ тѣлмѣческ че ва съ зїкъ катараш: щїдї къ окпеле сѣнт date дн arendъ шї ле цїне зп воер дела Бѣкѣрещї, шї дар тревѣе съ дпцелелецїї къ кътѣрашѣлвї есте дпкредїпдатъ къѣтареа шї тот интересѣл слѣжѣвї. Кътѣрашѣл се скїмѣъ ка шї арендаторѣл. Ачел де астѣзї есте зп от вреднїк де лавѣъ. Еѣ дпсъ пѣл воїз лѣзда пентрѣ ка съ пѣ креадъ ел дпсѣшї къл тѣгѣлеск, дар воїз зїче: ферїче де ачела че щїе а zїdї монѣменте дн ініміле оаменїлор!

„Чїне а 'тподовїт кътаре вїсерїкъ? — Лѣчепѣл! — Кѣм трѣск кътѣрїї серманї? — къ ажѣторѣл кътѣрашѣлвї! — Чїне а 'пвѣліт каса кътѣреї вѣдѣве? — Лѣчепѣл! — чїне а 'пѣстрат кътаре фатъ серманъ? — кътѣрашѣл!“

Ачесте сѣ ворѣеле овѣещї.

Дар . . . сѣпїзда де постъ мїа венїт шї тревѣе съ зїк: Adio ла тѣргѣл Окпеї! 1847, Ianuarie 8.

Г. Сїон.

Плѣгѣрїа шї пѣсторїа саѣ дппѣрѣдїреа впеї мошїї дн деарїне шї фѣражѣрї.*)

Стѣдіа компаратївъ а агрїкѣлтѣреї дїн Молдавїа къ ачел дїн Церманїа, Франда шї Енглїтера, се пѣте редѣче ла прїнчїпїї атѣт де сїмпле, кът фїе чїне къпоскънд дрѣмѣл че аѣ дѣс не алте падїї ла о старе дпайнатъ де економїе, съ поатъ пѣшї къ дпкредере дн тоате лѣкѣрїле де десѣлїре а індѣстріеї агрїколе дїн патріе.

Мѣестрїа агрїкѣлтѣреї се еспїне къ термінї фоарте лесне де дпцелес; дпсъ токмаї ачестъ вшѣрїндъ, пѣрѣтъ дн теорїе, фаче ка агрїкѣлтѣра резонатъ съ фїе чеа маї греа, чеа маї адѣккъ шї чеа маї дпвѣдатъ дїн мѣестрїїле індѣстріале, дѣпъ към зїче зп вестїт скрїїтор енглез.**)

Шї дн адеѣр, чїне пѣ щїе къ індѣстріа агрїколъ есте мѣестрїа каре prodѣче пѣлптеле шї дпмѣлцелле доѣтоачеле неапѣрат тревѣїтоаре пентрѣ дпдестѣлареа невоїлор отѣлвї? Шї прїн ѣрмаре, чїне пѣ щїе къ пѣтѣнтѣл впеї мошїї се дппарте

*) Акѣм кънд о партїдѣ орекаре се дппѣлпъ шї ла пої а пѣта шї а дпфера економїа вїтелор, ка о вїацѣ кърат nomадїкъ, кареа ар тревїї а се пѣрѣсї, деспредѣї шї стерпнї къ тотѣл, е де интерес а чїтї шї зп контра. Де ачееа ретїпѣрїт ачест артїкол шї дн фоїеа пѣстрѣ; вїне ера дакъ дп авеам шї маї комплет. Ped.

***) Хѣме, дн історїа Енглїтереї.

дн дѡъ пѣрді, дѣпъ ачесте дѡъ скопѣрі а агрікултѣреі? Днсъ кѣтъ дпгіндеге де пѣтѣнт тревѣе съ дѣм фіе кѣріе дпн ачесте дѡъ ратѣрі а економіеі, ші че дпріѣріе практикѣ поате съ айѣв о дпдпѣрдіге де пѣтѣнт асѣпра венітѣлѣ пѣвлік ші партікѣлар, дѣпъ кѣтм се ва кѣтта ачеста маі пѣлат кѣ пѣсторіа саѣ маі пѣлат кѣ пѣлѣгѣріа; аколо дптпмпіпѣтм гревѣтѣді маі марі декѣт кѣтм пот а ші ле дпкпнѣі оаменіі де рѣнд. Спре а дпльѣтѣра тоате гревѣтѣділе, вом лѣа дп ажѣтор есперіендіа вѣкѣрілор трекуте, вом ащерне дпнаптеа Молдовенілор прпнціпале радікале а агрікултѣреі паділор чівілізате ші дпн пѣдіріле алтора, вом дпвѣда ачееа че тревѣітм а фаче, пентрѣ ка съ пѣтем аѣеа о агрікултѣрѣ дпвбогѣдітоаре, прогресіѣв ші просперѣ, пѣ пѣмаі пентрѣ тімпѣл де фадѣ, дар пентрѣ ші ачел віітор.

Кѣнд кѣтѣтм ла стареа дп каре се афла Церманіа кѣ чпчпзечі де апі маі дп зрѣтѣ афлѣтм, кѣ пѣтѣлѣтѣл мошілор еі се дпдпѣрдеа дп кпнѣл зрѣтѣтор: $\frac{4}{5}$ ера меніт пентрѣ продѣчереа грѣпелор ші о а $\frac{1}{5}$ парте, пентрѣ ачѣа а фѣражѣрілор; астѣзі дпсъ ачѣастѣ царѣ, атѣт де дпнаптеатѣ дп агрікултѣрѣ, аре о дпдпѣрдіге кѣ тотѣл деосевітѣ де ачѣа веке, пѣмаі „о а $\frac{1}{5}$ парте дпн деарпне продѣче грѣпѣ ші $\frac{4}{5}$ фѣражѣрѣ.“*)

Цѣара дп каре гѣсім астѣзі о дпдпѣрдіге че сеатѣлѣ кѣ ачѣеа че се афла дп Церманіа кѣ 50 де апі маі дпнапте есте Франціа; аколо домпѣше пѣлѣгѣріа;

іар цѣара дп каре гѣсім о дпдпѣрдіге че сеатѣлѣ кѣ ачѣеа де астѣзі а Церманіеі, есте Енглітера, аколо домпѣше пѣсторіа. Се кѣтѣтм дарѣ маі де апроапе дп агрікултѣра Франціеі ші а Енглітереі, ка съ vedem дп че стѣ вѣлѣтатеа пѣлѣгѣріеі ші а пѣсторіеі.

Кѣ зп век маі дпнапте пѣ ера пічі о деосевіре дптре агрікултѣра енглеѣлѣ ші дптре ачѣа франдеѣлѣ: пѣлѣгѣріа ші пѣсторіа дпші дпдпѣрдеа пѣтѣлѣтѣл зпѣі моші дптр'о пропорціе, че сътѣлѣа фѣрте пѣлат дп ачесте дѡъ цѣрї. Де атѣнче ші пѣлѣ астѣзі, Франціа аѣ апѣкат пе калеа пѣлѣгѣріеі; іар Енглітера пе калеа пѣсторіеі ші аѣ ажѣнс де а авѣ астѣзі реѣлѣтателе зрѣтѣтоаре: „Дп Франціа зп ектар де пѣтѣлѣт адѣче пѣмаі 204 леі; іар дп Енглітера 456 леі.*) Кѣ зп кѣвѣлѣт, кѣ кѣт дптр'о цѣарѣ пѣлѣгѣріа се гѣсеіге маі дптпнсъ декѣт пѣсторіа, адікѣт: кѣ кѣт дптпндегеа цѣарпнілор есте маі mare декѣт а фѣражѣрілор кѣ атѣта венітѣл мошілор есте маі мік, дѣпъ кѣтм vedem ачѣаста дп Франціа; ші дпн протівѣ, кѣ тот дптр'о цѣарѣ, пѣсторіа ковѣршеіге пе пѣлѣгѣріе, кѣ атѣта венітѣл мошілор есте маі mare, дѣпъ кѣтм vedem ачѣаста дп Енглітера, Церманіа, Оланда, Белціа ші Елѣзас.

Кѣпоскѣнд акѣтм реѣлѣтателе прпнціпалор пѣсторіеі ші а пѣлѣгѣріеі, де пе есперіендііле фѣкѣте дп Церманіа, Франціа ші Енглітера, с'ар кѣвѣні ка съ траѣпѣт ші дпн агрікултѣра Молдавіеі прпнціпѣл ра-

*) Vezi Emile Jacquemin, дп картеа l'Allemagne, agricole, industrielle et politique, edітіа дпн 1843, паѣіна 47.

*) Vezi memoarele یتіге ла akademiа یتінде-лор дпн Paris де кѣтрѣ D. Dezsimeris: де пѣтат ал Dordonіеі дела 1843 дпкоаче, че саѣ пѣвлікат ші дп жѣрналѣла le Siècle.

дікал ал лѣкрърілор салѣ трекъте ші презенте, ка аша щіндъ unde am fost ші unde am ajuns, се пѣтем адеце калеа пе каре авем съ апѣкъм љн вѣторіме.

Еѣ нічі декъмъ пѣ сътедеск де а љнпрепрінде съ фак аіче о еспѣнере деплінь; къчі спре ачѣаста се чер о тѣлдіме де докзменте автентіче ші маі тѣлт љнтінде де кът ачѣа че маіам хотърѣт а да ачестві артікол.

Еѣ сімдеск чева негрѣ ші греѣ, че тѣ шпеле де гріжі ші де љнтрістаре, ші дар ла вѣтоареа просперітате а агрікълтѣреі патріеі прівінд, тѣ љмѣърѣтез а зіче чева такар, рѣгънд пе фіе-каре де а пріімі декларадія тѣа, къ љн тоате фак австракдіе де орі че персоналітате.

Нѣ есте маі mare dășman ал интересрілор поастре декът іgnoreадія; пе ачѣаста, маі љнаіте де тоате, аш тѣстрао къ амѣърѣа че о поате гъсі чінева љн кърѣла D. de Gasparin?*) . . . Аѣ доарѣ агрікълтѣра деріі пѣ се афѣ љн прогрес? Аѣ доарѣ къщівріме тошілор љн кърѣере де 15 ані пѣ с'аѣ љндоіт, љнтрейт, ва љн къ ші љнпѣтріт пе впе локърі? Аѣ доарѣ пѣ се арѣ асѣзі љн деарѣ дін зі љн зі тот маі тѣлт? Че зік економіі пострі де асѣзі деспре лѣкръріле лор? Нѣ љн чеп а спѣне къ фалѣ лѣкрѣл ачѣла чеі о къпѣ маі тѣлт ші љн каре се сілеск ка вѣл пе алѣл съ љнтреакѣ. Презентѣл агрікълтѣреі молдовене пѣл азз роеліодѣл

тоді? Каре економ пѣ се сілесче аш тѣрі царініле? Ам фѣкът тѣлте арѣтѣрі, љмі мерѣе віне велніда. Іатѣ пріпчпѣл радікал ал агрікълтѣреі де асѣзі љн Молдавіа ші маі алес љн деара де сѣс. Чер акъм дела тоді прорпріетаріі ші арендаріі дерей, ка сѣмі спѣлѣ де каре пріпчп се дін: де пѣсторіе? Кънд поі ведем къ спекъладіа вѣтелор аѣ ajuns а фі о повоарѣ печесаріе ші пѣтърѣл лор аѣ скъзѣт љн грѣмада попорѣлѣ. Де пѣл гѣріе? Кънд поі ведем къ пе де о парте преѣл пѣнеі съ тот рѣдікъ; ші пе де алта економѣл есте невоіт аш преѣаче пѣінеа љн спіртѣл ачѣла, љнпротіва кърѣе одініоарѣ воерімеа деріі фѣкъсе черере ла Domn. *)

Пріпчпѣл пѣсторіеі domnea љн царѣ пе тімѣріле кънд воеводѣл Калтемір зічѣа къ зо вѣк маі љнаіте, къ молдовеніі арѣ пѣдін, самѣпѣ пѣдін, ші сѣ черѣ тѣлт. Пе кънд вѣтеле молдовене ера вестіте ші маі къ сеамѣ каіі чеі дін партеа тѣнтѣлѣ нічі ла фѣптѣрѣ, љсѣ шоарте вѣртоші ші траінічі ла тѣкѣ ші ла копіте аша де тарі, љккът пѣ аз треѣвіндѣ де а фі потковіді, такар де ші аѣ а мерѣе ла орі че дрѣмѣрі греле; іар чеі дін партеа къмпѣлѣ маі тарі ші маі орѣтоші ла фѣптѣрѣ, потрівіді ла чолар, маі гравнічі ші маі траінічі, ші пѣ сѣпѣт іѣвіді пѣмаі де леші ші де влгѣрі; чі ші де тѣрчі, каріі аѣ ші паріміе: Аѣем ділѣвірі, богдат вартірі меншѣрдір. Адекъ зо тѣпѣр персіенеск ші за кал молдовенеск

*) Bezî scrioarea de agriculteră par Mr. le Comte de Gasparin, pair de France membre de l'Académie des Sciences, la locul unde zice l'ignorance est le plus grand ennemi de nos intérêts.

*) Bezî анафораа аднѣрїі обществї кътрѣ Domn. А. К. Маврокордат дін 1783 Іunie 15. љн кълндарїа дін 1845.

сънт маї сльвїдї де кѣт тодї чеїмалцї. *)
 De ар фї пѣсторїа дн агрїкълтѣра де а-
 стѣзї а церїї; атѣоче ам тревѣї съ авем
 режълтатѣрї апалоаце кѣ ачеле а енглезї-
 лор, шї вїтеле молдовене съ фїе астѣзї
 аша де вестїте ка ачеле енглезе шї ма-
 цеаре, а кѣрора репѣтадїе нїче ера кѣпо-
 скѣтъ дн лѣте, пе кѣнд ачеле молдове-
 не ера агѣта де кѣзтате! De ачеа, ватѣр
 де аш авеа днпротїва теа пре тодї го-
 сподарїї церїї, нѣ тѣ воїѣ сфїї але спѣне,
 кѣ с'аѣ авѣтѣт дела прїнчїпѣл пѣсторїеї,
 кѣ аѣ лѣсат калеа чеа веке шї вѣтѣтъ,
 пре каре мерцеаѣ вѣтрѣнїї, шї нѣ пѣмаї
 вѣ аѣ пердѣт авантажїрїме еї, дар апої аѣ
 шї апѣкат о кале нѣтъ, некѣпоскѣтъ, а кѣ-
 рїа фолосѣрї презенте сънт ефетере пре-
 гѣтїнд о вїїторїме прїмеждїоасѣ пентрѣ
 царѣ! Шї дн адеѣър, че фачем пої кѣ
 пѣгѣрїа де астѣзї? Стоарчет авѣдїа че
 аѣ грѣмѣдїт веакѣрїме трекѣте дн пѣтѣп-
 тѣл церїї, фѣрѣ чеа маї мїкѣ пѣсаре де
 вїїторїме шї де вїпеле обѣцеск!

Кѣнд чїнева нѣ пѣстрѣазѣ кѣ сфїнде-
 нїе овїчеїѣл чел векиѣ шї вѣн ал церїї, де
 вѣнѣ сѣатѣ, ел есте аша де орвїт, кѣт
 нїчї пе алтѣл ноѣ де каре се апїнѣ съ пѣл
 поатѣ кѣпоаще де вѣн саѣ де рѣѣ: кѣчї
 кѣт с'ар пѣтеа тѣтпла алїнтреле знїї, че
 мергѣнд дн вобот шї вожѣвїнд, пѣрѣсе-
 ще челе веки, де шї сънт вѣне, шї се а-
 пѣкѣ де челе нѣтъ, де шї сънт реле? Нѣ!
 Нѣ тоате челе веки сънт реле, дарѣ нїче
 тоате челе нѣтъ вѣне. Орічїнеа агрїкълтѣ-
 реї молдо-ромѣне есте фѣрте веке, прїн-
 чїпѣл еї дн гѣсїм дн агрїкълтѣра фаїтѣ-

сеї цїнте, ла кареа се пѣтеа шї дїктаторї
 ачеї че се окѣпа кѣ пѣтѣпѣтѣл. Ла Ро-
 манї, токмаї шї дн ал доїле вѣк маї дн-
 пайнтеа ереї крещїненцїї, се кѣпоащеа пѣ-
 сторїа агѣта де вїне, кѣт Катон чензорѣл
 днтреват: каре ар фї чел маї дїгнїѣш шї
 маї сїгѣр мїжлок де днавѣдїре дн агрїкъл-
 тѣрѣ? рѣспѣнсе: Bene pascere, адїкѣ,
 дѣпѣ кѣт фѣчеаѣ молдовенїї пѣлѣ маї
 дѣзпѣзїї. Днтреват дѣпѣ ачеа, каре ар
 фї чел де ал доїле мїжлок де днавѣдїре?
 Рѣспѣнсе: Mediocriter pascere, шї каре ар
 фї чел маї де пе вртѣ? Рѣспѣнсе: Male
 pascere, днкѣт кѣ сїстемѣл пѣсторїеї шї
 рѣѣ пѣскѣндѣсе, тот се днавѣдїще чїне-
 ва. Днпѣ се лѣсѣт векимеа, кареа де шї
 депѣртатѣ де ної, тотѣш днкѣ се пѣстра-
 сѣ дн царѣ, шї сѣ пе днтоарчет їарѣш
 ла падїїме лѣмїнате шї прїн цїфре статї-
 стїче се пе днкрѣдїндѣт шї маї мѣл, кѣ
 кеар рѣмѣшїдѣрїле днвекиѣлѣї трѣнкїѣ ал
 агрїкълтѣреї стрѣмошецїї, пе каре ам дн-
 дрѣспїт ал кѣрма, сънт маї преферавїме
 декѣт ефетерїле поастре лѣкрѣрї дн дї-
 рекѣдїа прїнчїпѣлѣї пѣгѣрїеї.

D. Michel Chevalier *) окѣпѣндѣсе кѣ
 прїнчїїїме пѣсторїеї шї а пѣгѣрїеї зїче,
 кѣ дн Енглїтера вѣде домнеще пѣсторїа,
 23 мїліоне де ектаре, лѣкрате де 8 мїл.
 де оаменї, даѣ 5; дн време че дн Фран-
 цїа, вѣде домнеще пѣгѣрїа, 43 де мїл.
 де ектаре, лѣкрате де 21 мїл. де оаменї,
 даѣ пѣмаї 2. Тот пе о днгїндере де пѣ-
 тѣпѣт, енглезїї дїн де патрѣ орї маїмѣлѣте

*) Скрїсоареа Молдовеї фѣкѣтъ де военѣдѣл
 Каутемїр.

*) Безї бїбліогрѣїа фѣкѣтъ де ачест депѣтат
 шї професор де економїа полїтїкѣ ла коле-
 цїїл Францїеї дїн Парїс дн жѣрналѣл де а-
 грїкълтѣрѣ дїн 1845, фаѣа 259.

вите декът французіи, ші вителе енглезілор съвт дндойт маі греле декът але французілор. Аша дарь тот де не о деопотривъ днтіндеге де пѣтънт, енглезіи капѣтъ де онт орі маі мѣлтъ хранъ декът французіи. — Ън агрїкълтор енглез продъче 2145 леі, іар ън агрїкълтор француз нѣмаі 645 леі*), кѣ тоате кѣ чел днтѣѣ аре нѣмаі жѣмѣтате де днтіндегеа пѣтънтѣлѣ челѣ днтѣѣ, кѣ ън кѣѣнт, енглезіи капѣтъ кѣ нѣсторіа 10 грѣвде днт ѡна де семѣндъ; іар французіи кѣ пѣгѣрїа авїа нѣмаі 5. — Ампердїгеа пѣтънтѣлѣ ѡнеі мошіі се фаче дѣпъ ачесте дѡѣ прїнчїпе, ші дѣпъ днтѣетатеа че вом да пѣгѣрїеі саѣ пѣсторїеі вом довѣнді реѣлѣтате вѣне саѣ реле. Де вом лѣа прїнчїѡѣл пѣсторїеі, адїкѣ: не ачел векїѣ шї вѣн че саѣ пѣрѣсїт, атѣнче вом мерѣе не калеа Церманїеі, Фландреі, Оландеі шї Енглітереі. Де вом лѣа прїнчїѡѣл пѣгѣрїеі, ачела ла каре пѣѣѣм астѣѣ, атѣнче апѣѣм не калеа кѣпоскѣтъ де реа, не каре о аѣ пѣрѣсїт Церманїа шї Енглітера, шї днт каре астѣѣ днсаш Францїа се сімѣе де а скѣпа дѣпъ кѣм не пѣтем днкредїнда днт тоате лѣкрѣрїле вѣрѣадїлор че се окѣпъ кѣ асете не проблемете: Ам ачѣастъ дїрекуїе вѣ. зѣрѣм шї не авторѣл**) чел маі попѣлар днт Францїа, кареле аѣ ажѣнс а фї ѡн Беранже, дн прївїреа агрїколѣ еспрїмѣндѣѣѣ

*) Bezı edїїїа dın 1844 а вѣрѣѣлї: La France et l'Angleterre comparées sous le rapport des industries, agricole, manufacturière et commerciale, par Gatineau de la Roche, ancien élève de Rovelle, pag. 29,

**) Bezı Maitre Jacques Busault дн le guide du comius et du proprietaire, фадга 29.

дн вртѣторїѣл кїп: Plus on sème, moins on récolte — Plus on veut avoir, moins on a.

Si tu veux du blé, fais des prés.

Le près donne du fourrage, le fourrage nourrit le bétail.

Le bétail fait du fumier et le fumier produit du grain.

Les prés reposent la terre de blé, vous aurez après un prés triple récolte de blé.

Aussi, ai-je dit, qui laboure toujours, ne portera point culote de velours, et celui qui ne fait pas de prés ne récolte pas de blé.

Ам котро аѣ апѣкат агрїкѣлѣтра молдовенїлор? Ашаї кѣ мерѣе не калеа че о лѣсарѣ Церманїа шї Енглітера шї днт кареа днсаш Францїа се сімѣе а се авате? Съ не фолосїм дарь де черкѣрїле фѣкѣте де паѣїле чївїлїзате, шї се не грѣвїм а не днтоарче ла сістемѣл векїѣ де економїе а церїї, ла ачел сістем де пѣсторїе че есте астѣѣ адопѣат де тѡте паѣїле че просперѣѣѣ дн агрїкѣлѣтѣрѣ. Тїмпѣл де дндрепѣаре днкѣ пѣ е треѣѣт, шї, де шї нѣмаі де пѣдїп тїмп неам ретѣѣт, тотѣш чїкатрїчїле рапелор че неаѣ фѣкѣт позѣтатеа пѣгѣрїеі пѣ се вор шѣрѣе нїчї дела вртанїї пострї. Дорїнда нѡстрѣ ар фї, ка съ не опрїм шї съ пѣ маі нѣрїм рѣѣл, спре а пѣ ажѣнѣе ка днт днсаш авѣѣл лѣкрѣлѣї се рѣсарѣ шї ла пої дн дарь пропѣшїрїле. Де ам вої съ не днвѣѣѣм днт пагїма шї іспїта алѣора шї съ не фолосїм, атѣнче дн лок де а кѣѣта де а шѣрї днт зї дн зї днрїнїле, де а не днкѣрка кѣ повоара ѡнеі мѣнчї, маі марї де кѣт пѣтереа че авем спре а о фаче дѣпъ кѣм се кѣвїне, де а лѣкра мѣлтъ днтїндеге де пѣтънт кѣ мѣлтъ келѣѣеалѣ, шї

prin ȧrmare, de a dobъndi prodъktъri скът-
 пе ші пѣдѣне: маі vine се кѣтътм а скѣте
 дѣн пѣдѣн пѣтънт мѣлтъ роадѣ, prin ȧr-
 mare, кѣ пѣдѣнѣ келтвемъ, ші ефѣнѣ, ші
 кѣ атѣта маі ефѣнѣ, кѣ кѣт не vom дѣне
 маі мѣлт de пѣсторіе декѣт de плѣгѣріе.
 Кѣ зп кѣтънт молдованѣл adoptъnd o агрі-
 кѣлтѣрѣ резонатѣ, фіе консерватів кѣ ді-
 счерпѣтате дн овѣчѣзрѣле челе веки а церей
 ші пропѣшѣтор кѣ прѣденѣіе дн лѣкрѣрѣле
 челе нѣкъ, каре сѣнт сіліді сѣ днтродѣкѣ.

I. Ionescu.

A N A Ш I A P A H Ѣ Л.

(Кѣптек векѣѣ.)

I.

Ох! ачел арап
 Negru ші възат,
 Ші кѣ солзі не кап,
 Чѣпѣт de вѣрсат,
 Ъnde'л vezі днвлѣжд,
 Нѣ маі поуді рѣжжд.

Шасе галиоане
 Ла Бръіла сѣс
 Марфѣ de кокоане
 Пентрѣ мѣліоане
 Тѣрчѣі аѣ адѣс.

Ана жѣна флоаре
 Дела Філіпѣі
 Vine рѣжѣтоаре
 Ка о сѣрѣѣтоаре
 Ла Бръіла 'н Скіі.

Іар ачел арап
 Negru ші възат,
 Ші кѣ солзі не кап,
 Ші адѣнк вѣрсат,
 Кѣ мѣстаѣа расѣ
 Зѣче: че фѣрѣтоасѣ!

II.

Noaptea peste valъrѣ
 Сѣ лѣсѣ de свор;
 Трѣстеле кавалѣрѣ
 Рѣсѣнѣ не талѣрѣ
 Кѣптече de dor.

Ана фѣрѣтѣшѣкѣ
 Не'пчетат плѣпѣеа
 Ші 'нтр'о лѣнтрѣчѣкѣ
 Дѣлчеа мѣтѣтѣкѣ
 Дѣнѣреа тречеа.

Ано, Анішоарѣ,
 Крѣпѣшор плѣпѣжд,
 Пасѣре че своарѣ
 Ші сѣнт арѣпѣоарѣ
 Пѣне капѣл влѣжд.“

„Тѣлѣрѣ фетѣцѣ
 Ка зп trandafѣr,
 Кѣ мѣкѣ гѣрѣцѣ,
 Кѣ лѣнгѣ косѣцѣ
 Косѣцѣ de фѣр.

„Bino тѣ кѣ mine
 Сѣлтанѣ сѣт фѣі,
 Еѣ am чѣнчѣ грѣдѣне,
 De сараѣрѣ плѣне;
 Роаве шанте мѣі.“

Ана нѣ рѣсѣнѣсе;
 Днсѣ се 'нкінѣ;
 Лѣзна 'н порѣ с' аскѣнѣсе:
 Ъnde'ле пѣтрѣнѣсе
 Таре волѣворѣ.

Іар ачел арап
 Negru ші възат,
 Ші кѣ солзі не кап
 Зѣче: Че пѣкат!

(Paris.)

D. Bolintineanu.